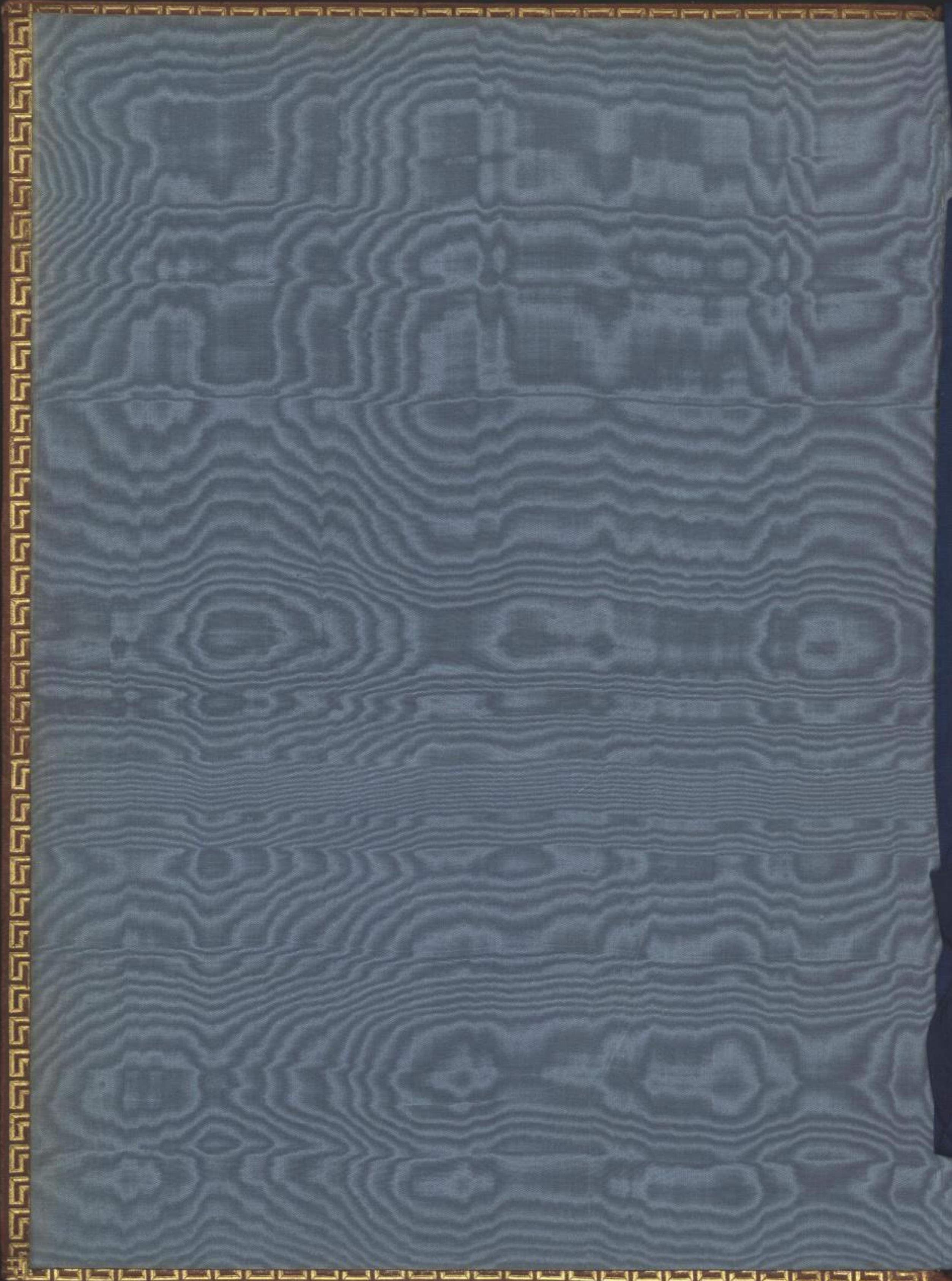
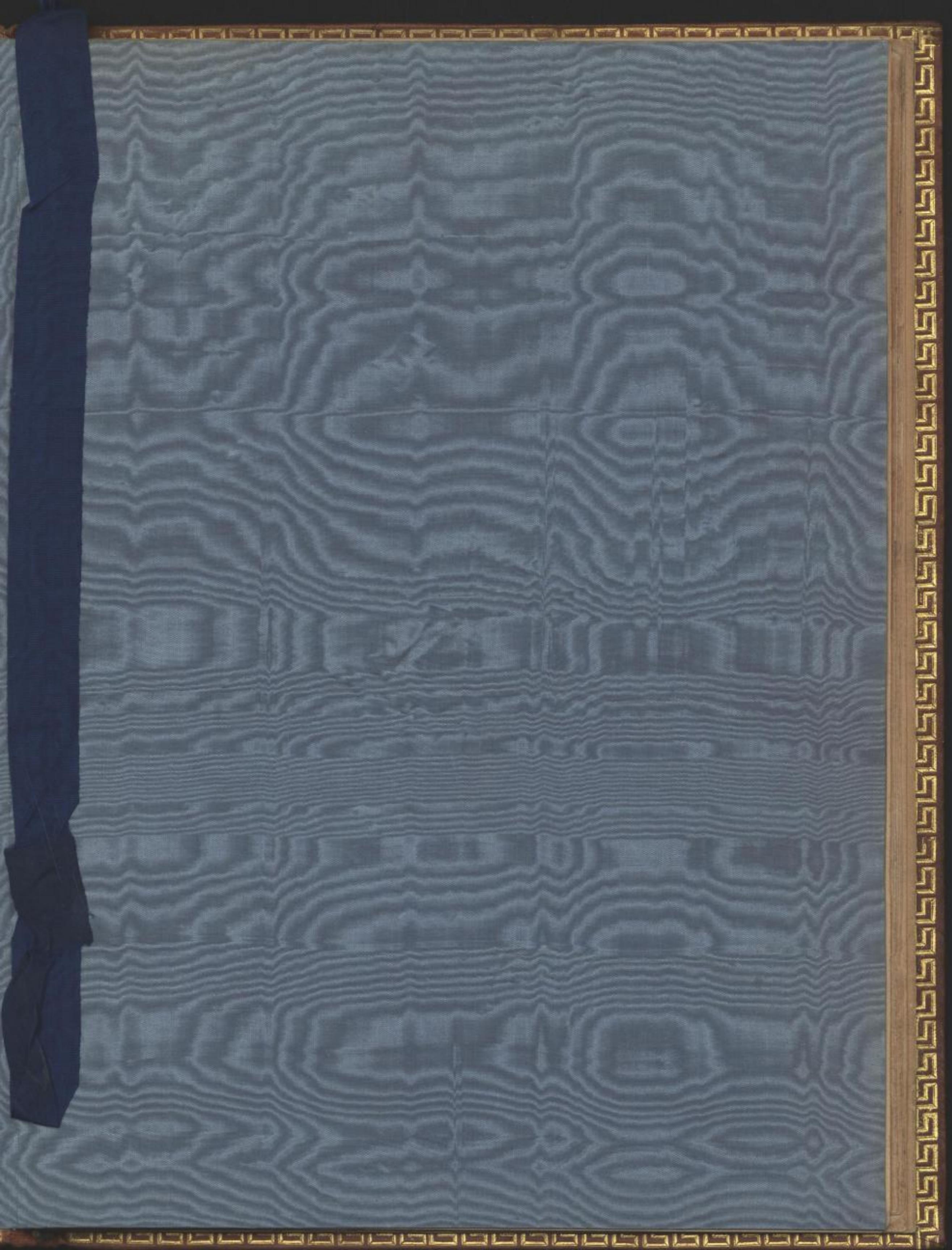

Inkunabel

2° 498

Liber ex biblioteca monasterii ord. S. Francisci,
quod olim Miserae fuit, emitus a. 1831.

Aes moriendi.

Sächs.
Landes-
Bibl.

Vamus scđ; p hiloso
phū. Tercio ethicoru; Oim trubiliū mors cor
poris sit trubilissima. morti tñ
aie nullaten? ē cōparāda. Tes
te augustino q̄ ait. Maius est
damnuz in amissione vni? ami
me q̄ mille corporū Teste etiā
Bernardo q̄ dicit. Tot? iste mu
dus ad vni? aie p̄cium estimā
ti nō potest. Mors ergo aie fan
to ē h̄reibilioz atq; detestabili
or quāto aia corpe ē nobiliorat
q̄ p̄ciosioz Cum ergo aia fante
p̄ciofatis existatet dyabolus
p̄ morte iphi? etna h̄biez in ex
trema iſfirmitate maximis tēp
taciomib; ifestet. Ideo sume ne
cessariū ē vt homo aie sue pro
uideat ne morte illa p̄dat. Ad
q̄d maxime expediēs ē vt q̄libz
arte bene moriendi de q̄ est pre
sens itencio frequent p̄ oculi
lis habeat atq; extremā iſfirmi
tatez mente sua reuoluat quia
vt ait Gregorii?. Valde se solli
citati bono ope q̄ semp cogitat
de extremo fine. Nā si futuruz
malū preōsidere. facil? tolle
rati potest. Juſ illud. futura
si prescian? leuius tollerantur
Sed ratissime aliq; se ad mor
tem dispomit ſepetiue eo q̄ qli
bet diuicius se victuz existimet
nequaq̄ credēs se tam cito mori
turuz. q̄d iſtructu dyaboli fieri
certū ē Nā plures p̄ tale manē

ſpem ſeipſos neglexerūt indiſ
poſiti moriētes Et ergo nullaten
nus infirmo detur ſpes nimia
corpalis ſanitatis conſequēde.
Nā ſeundū cācellariū parihen
ſem ſepe per talez falsā consola
tionē q̄ fictā ſaſtatis p̄fidēciam
terfa iaurit hō dānationē. An
te oīa ergo inducat moriturus
ad ea q̄ necessario ad ſalutez
req̄unt. Prūo vt credat ſicut
bon? p̄pian? crēdē deket. letus
q̄q; q̄ i fide p̄pi e cōcie morietur
vmitate et obediēcia. Seundo
vt recognoſcat ſe deum gūter
offēdiſſe q̄ idoleat. Terco
vt p̄ponat ſe veracit̄ emēdare
ſi ſupuſerit q̄ nūq̄ apli? pecca
re. Quarto vt indulgeat fu
is offēſorib; p̄p̄t deū q̄ remitti
petat ab h̄ijs q̄s ipſe offendit.

Quinto vt ablata restituat
Sexto vt cognoscat pro ſe
mortuū eſſe p̄pm q̄ aliter ſal
uari non potest mihi p̄ merituz
paffiois p̄pi deq̄ agat deo grāſ
i quantū valet. Ad q̄ ſi bono
corde respōderit ſignū ē q̄ ſit de
numero ſaluādoz Deinde ſtudi
ose i ducaſ ad debitū vſū ſacra
mētoz e cōcie. Prūo vt p̄p̄t verā cō
tricionē itegrā faciat p̄felliōez
allia etiā e cōcie ſacramēta deuo
te recipiēdo. Quisq; wro de p̄
missis ab alio iſrogat? q̄ ifor
mat? n̄ ſuēit ſeipſm iſterroget
conſiderando ſi ſit diſpoſit? vt
pſerit. Qui at ſic diſpoſit? eſt

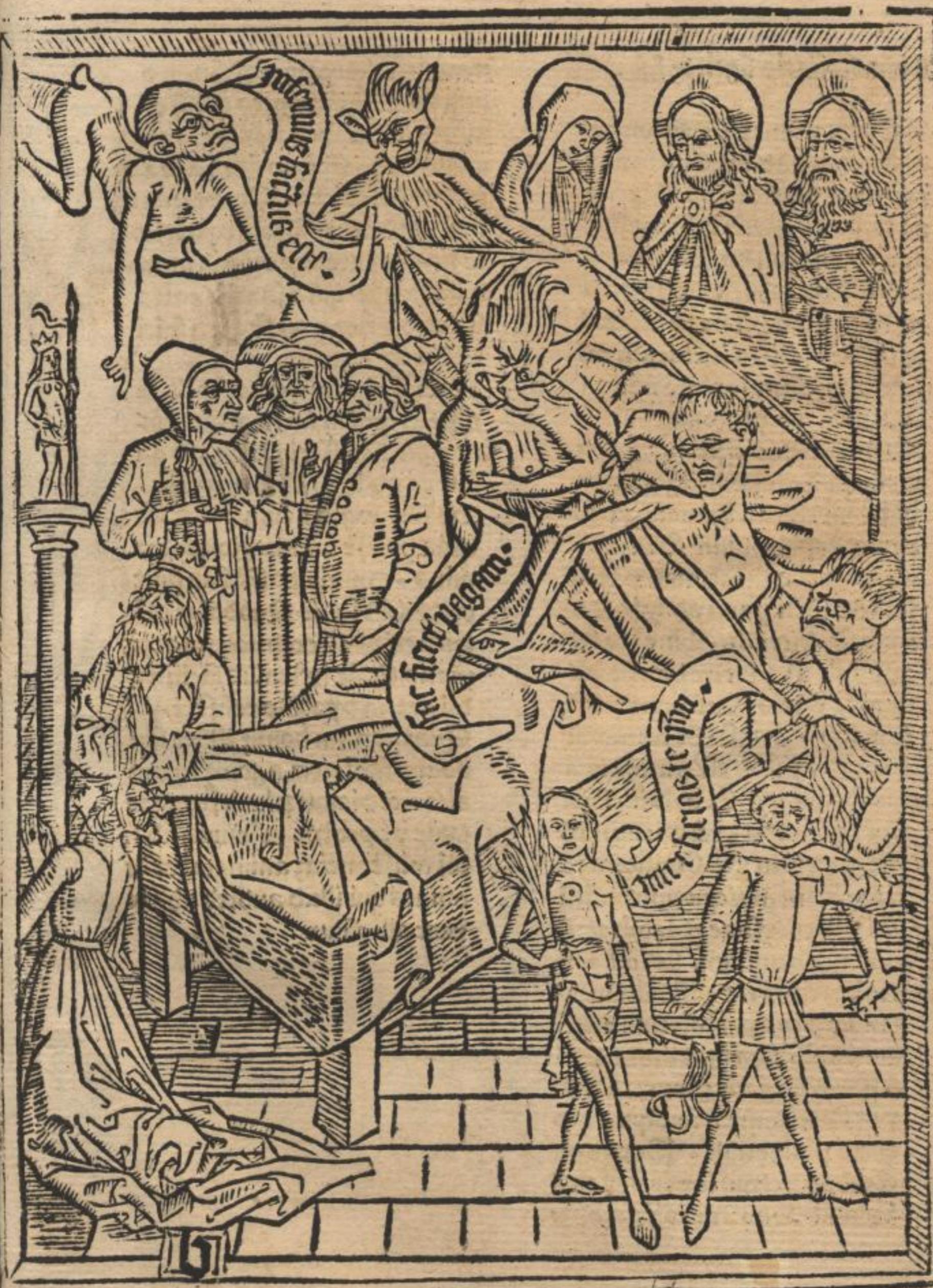

se totū passioni p̄pi omittat. cōtinue eā retinuēdo atq; meditādo. nā p̄ hoc oēs tēptacōes dyaboli q̄ i fide marie supant. Vn nosadū q̄ morituri ḡmores h̄nt tēptacōes vñquam p̄us habuerunt. Et sūt qnq; vt postea patet. Cōtra q̄s āgely suggestit eis qnq; bonas iſpiracōes. Sz vt oībō ista malicia fit fructuosa q null? ab ip̄i? ſpeculacōne ſe cindant. ſi idē mori ſalubrit̄ diſcat tam lustris tantuz lrato deſeruiētibō q̄ ymagibō laicō q lrato fil deſeruiētibō cūctorum. oīk obicit. Que duo ſe mutuo correfondētes h̄nt ſe faq̄ ſpeſtilū i q̄ p̄terita q futuā faq̄ pſen‐cia ſpeculat. q̄ ego bñ moirebit ista cū ſeqñtibz diligēt oīdēt

Tēptacō dyaboli de fide.

Xq̄ fides erit toti? ſalutis fundamētuz et fine ea nulli oīno p̄t eē ſal? . teste au‐gustio q̄ ait fides ē bonoꝝ oīz fundamētuz et h̄uane ſalutis im‐ciū. Et bernardo dicēte. fides ē h̄uane ſalutis im ciū ſine hac ne‐mo ad filioꝝ dei numer p̄t p̄t‐nere ſine hac oīs laboꝝ h̄pis est

vadū. Idēo dyabol? toti? h̄ua‐no geneis iimic? totis virib? h̄p̄iez i extrema iſfirmitate a būla totalit̄ autere mitiē vel ſaltez ad deuilandū i ea ip̄z iducere la‐borat dices. tu miser in magno ſtas errore. n̄ ē ſicut credis vel ſicut p̄dicaſ. Infern? fract? eſt q̄tqd hō agit h̄cet aliquē vel ſe ip̄hū occidat cū idiscreta pīna. ſicut aliq̄ fecerūt vel p̄dola ado‐rat vt reges paganoꝝ et plu‐res pagani faciūt nōne i finem idēz ē. qz null? reuertit dices ti‐bi veritatem et ſic fides tua nihil ē h̄ijs q̄ ſilbō dyabol? marie la‐borat vt h̄p̄iez i extremit̄ agen‐te a fide auertat q̄a bñ ſcit. Si ſuđamentū tuat. oīa ſupediſ‐tata neceſſario ruent. Secundū tamen q̄ dyabolus i nulla tem‐patione h̄p̄iem cogere p̄t nec eciā aliquo modo p̄ualere vt fi‐bi conſeniat q̄diu uſū racōniſ habuerit. mihi ſpōte voluerit ei‐consentire. q̄s certe ſuper omia cauendū eſt. Vnde apostolus. Fidelis deus q̄ non paciet uſ‐temptari ſuper id q̄s potestis ſed faciet auz temptatione pro‐uentum vt poſſit uſtimere.

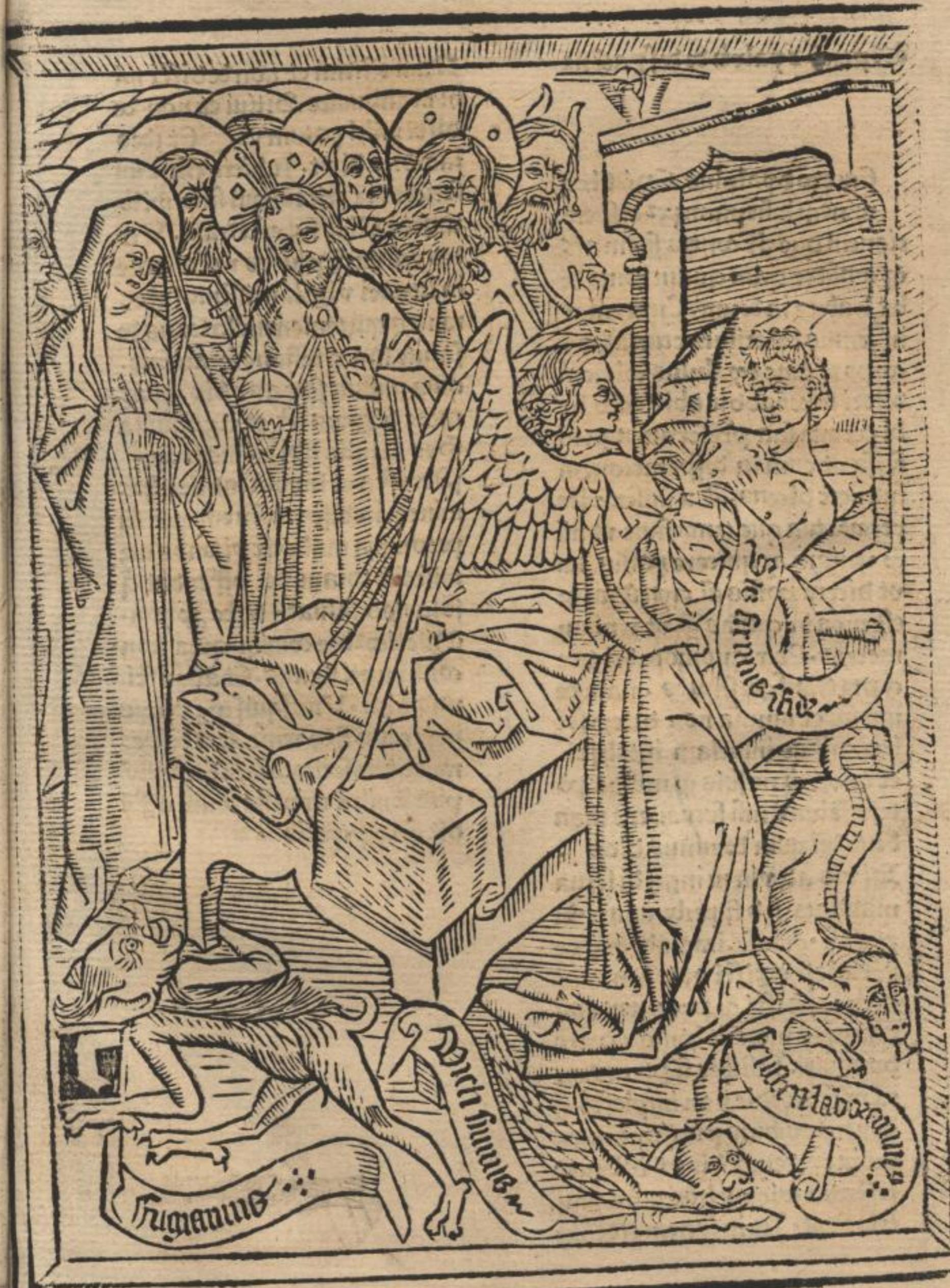

Bona inspiratio ageli de fide.

Ontra primaz temptationem
dyaboli dat angelus bona;
inspirationem dicens O homo
ne credas pestiferis suggesti;
omibus dyaboli auz ipse fit men-
dar. Nam menciendo protho
parentes decepit nec aliq mo-
do in fide dubites licet sensu vel
intellectu cōprehendere non va-
leas quia si cōprehendere pos-
ses nullatenus esset meritaria
iuxta illud gregorij. Fides non
habet meritū aui humano ratio
preficit experimentum. Sed me-
mento verba sanctorum patrum
scilicet sancti pauli ad hebreos
vndecio. dicentis. Sine fide im-
possibile est placere deo. Et io-
hannis tertio. Qui non credit
iam iudicatus est. Et bernardi
dicentis. Fides est p̄mogenita
inter virtutes. Et iterum. Bea-
tice fuit maria precipiendo fidē
xpi q̄ carnem xpi. Considera e-
ciam fidem antiquorum fidelium
Abraham ysaac et iacob et q̄
tundam gentium scilicet iob
raab mereticis et sumibum si-
militer fide apostolorum necn̄
immutabilem martitum con-
fessorum atq; virginum. Nam
per fidem omnes antiqui et mo-
derni placuerunt. Per fidem
sanctus petrus super aquas ab-
bulauit. Sanctus iohannes ve-

nenum sibi propinatū sine no-
cimento babit montes caspī or-
rantes alexandro per fidem ad
unati sunt. Et ideo fides a deo
merito benedicta. Propterea a
viriliter debet resistere dyabolo
et firmiter credere omnia man-
data ecclie. qui a sancta ecclie
errare non potest auz a spiri-
tu sancto regatur.

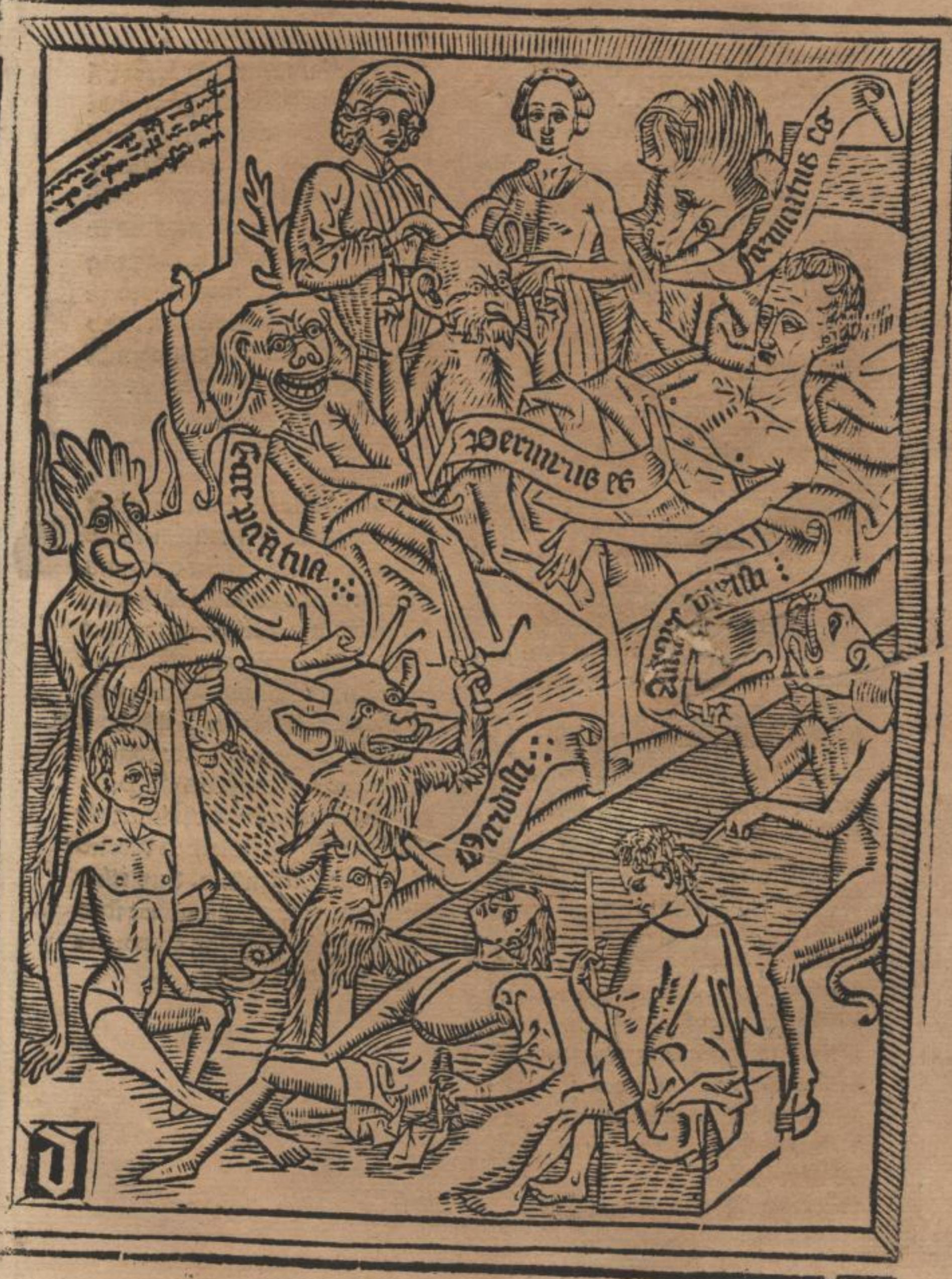
Nota q̄ cito infirmus sentit se
temptari contra fidem cogitet p̄-
mo qua necessaria est fides q̄a
sine ea nullus saluari potest.
Seudo cogitet qua utihs est
quia potest omnia dicente do-
mino. Omnia possibilia sunt
credēti. Et iterum. Quodāq̄ orā-
tes pecieritis credite quia acci-
pietis. Et sic infirmus faciliter
dei gratia dyabolo resistet.
Quare etiam bonu; est vt sim-
bolum fidei circa agomizantem
altare dicatur pluries q̄ repe-
tatur vt per hoc infirmus ad fi-
dei constanciaz animetur et de
omnes qui illud audire abho-
rent alligatur.

Deptatō dyaboli de desperatione

Eando dyabolus septat hominem infirmum per desperationem que est contra spem atque confidenciam quam homo debet habere in deum. Cum enim infirmus doloribus cruciatur in corpore tunc dyabolus dolorem dolori superaddit obiciendo sibi peccata sua presertim non confessa ut eum in desperationem inducat dicens. Tu miser vide peccata tua que tanta sunt ut non quod veniam acquirere possis ita ut dicere possis cum cayn Maior est mea iniquitas quod ut veniam merear. Ecce quomodo dei precepta transgressus es. nam deum super omnia non dilexisti hominibus iniuriam intulisti. et tamen bene scis quod nullus potest salvare nisi seruauerit mandata dei quia dominus dicit. Si vis ad vitam ingredi serua mandata sed superbe. auare. luxuriose. gulose. iracunde. inuidice accidiose viristi attamen predicari audisti quod propter unum peccatum mortale homo potest damnari. Insuper septem opera misericordie non implesti. quod tamen dominus precipue inquiet in extremo die ut ipsem testatur. dicens huius qui a simbris sunt. Ite in ignem eternum.

Nam esfutui et non dedisti mihi manducare Situi et non dedisti mihi potum ecce. Et ideo iacobus dicit. Iudiciu[m] sine misericordia erit illi qui sine misericordia fuit super terram. Vides etiam quod plures nocte et die in lege dei vigilansime laborantes qui tamen nullatenus de salute sua presumere audent. quia nullus scit an odio vel a more dignus est et ergo nulla spes salutis tibi relinquitur. Per ista et similia inducit hominem in desperationem que super omnia mala est vitanda cuius misericordiam dei offendat quod sola nos saluat. teste prophet. Misericordie domini quia non consumpti sumus. Et augustinus dicit. Vnuquisque positus in peccato si de veritate vera desperauerit misericordiam funditus perdit nihil enim sic deum offendit quod desperatione.

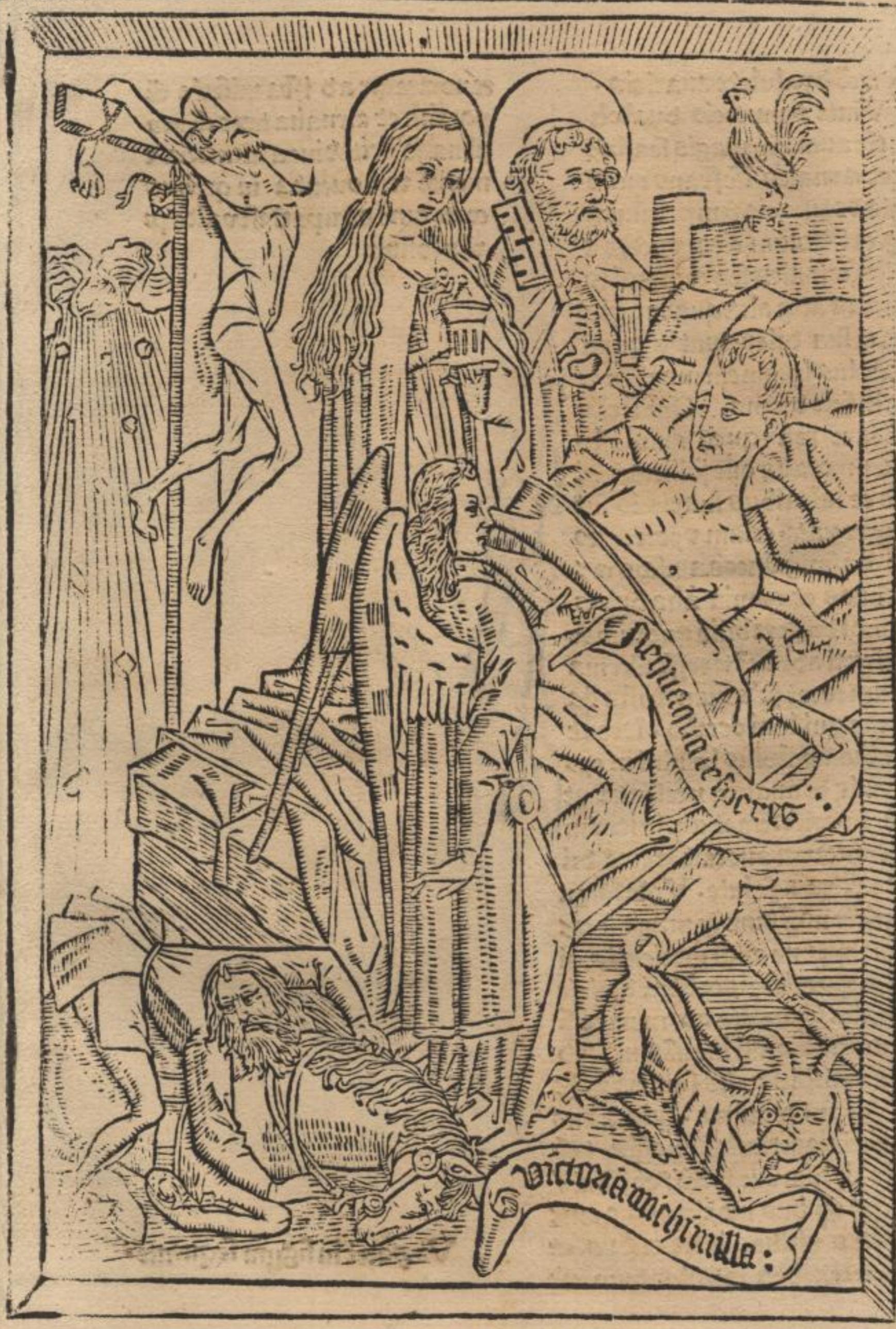

Bona inspiracio angelī con
tra desperationem

Ontra secundam temp:
tacionem dyaboli dat az
gelus bonam iſpiracionem di
cens o h̄omo quare desperas
licet enim tot latrocimia furtā
q̄ homicidia perpetrasses quot
sunt maris gutte et arene. eci
am si solus tuus mundi pecca
ta dimisisses. Eciā si de eisdem
nūq̄ prius pēnitētiā egisses.
nec ea d̄fessus fuisses. nec e tā
modo ad confitendū ea faculta
tem haberes nihilomin⁹ despe
rare nō debes: q̄ uia in tali casu
sufficit sola contritio interior.
Tēste psalm⁹. Q̄o contritū et
humiliatum deus nō despicies.
Et ezechiel ait. Quaunq; h̄o
ra peccator ī gēmuerit saluus
erit. Vnde Bernardus ait. Ha
ior est dei pietas q̄ queuis ī q
tas. Et augustinus. Plus po
test deus misericordia h̄omo pec
care. In casu eciam quo tibi con
staret q̄ de numero damnatorum
esses nequaq̄ adhuc des
perare debes eo q̄ per desperacō
nem nihil aliud agitur nisi q̄
per eam p̄fissimus deus multo
magis offenditur et alia pec
cata forcius agrauantur. pena
quocq; eterna usq; in īterituz
augmentatur. Xp̄us eciam p̄

peccatoribus crucifixus est et n̄
piustis ut ipse met testatur di
cens. Non veni vocare iustos s̄
peccatores. Exemplum habeas
in petro xp̄m negāte paulo ec
clesiam persequente matheo et
zacheo publicanis. maria mag
dalena peccatrice ī muliere te
prehensa ī adulterio. In latro
ne iuxta cristum ī cruce pendē
te maria egipciaca q̄ cetera

Nota q̄ cito infirmus sentit se
temptari per desperationem co
gitet q̄ ipsa est peior q̄dama
bilior oībus peccatis et q̄ nun
q̄ debet admitti propter que
aunq; eciam peccata. Nam vt
dicit augustinus. Plus pecca
uit iudas desperando q̄ tudei cru
cifigendo xp̄m. Secundo cogitet
q̄ utilis et necessaria est spes.
quia secundum crisostomuz est
salutis nostre anchorā vīte no
stre fundamentū. dux itine
ris quo ītūt ad celum. Et ideo
via nūq̄ ē reliquēda t̄ proptez
que unq; peccata.

Temptacō dyaboli de auaricia.
Vinta temptatio dyaboli
est auaricia magis secula-
res et carnaies i festans que ē
minia occupacio temporatum
atq; exteriorum circa vpores q;
amicos carnales seu corporales
diuicias atq; alia que magis
in vita sua dilexerunt p quem
dyabolus hominem maxime re-
xat in fine dicens Omiser tu
quū iam relinques omnia bo-
na temporalia que sollicitudini-
bus et laboribus maximis sūt
congregata. etiam vpores pro-
les consanguineos amicos ca-
rissimos et omnia alia huius
mundi desiderabilia quorum te
societati adhuc iteresse tibi ma-
gnum foret solacium ipsi s q;
q; magni boni occasio. Hec et
similia dyabolus homini in ex-
tremis de auaria presentat ut
sic per amoremet cupiditatem
terrenorum auertat amore dei
et propria salute. Vnde singu-
lariter nosadum q; maxime ca-
ueri debet ne aliquā morienti ami-
ci corporales vpor liberi diuicie
et alia temporalia ad memoriam
reducantur nisi in quantum illud
infernī spirituatis sanitas pos-
tulet aut requirat. quia alias
maxime periculose esset. tam
sic ab hīs que spiritū et salutis
sunt quibus maxime tunc om-
ibus viribus interioribus et
exterioribus intendendum est

reuoaretur ad ista miseria te
poralia et carnalia tunc dū ma-
xima sollicitudine a memoria &
mente remouenda in quibus
cerre tunc occupari est valde pe-
niciulosum

Vt patet in figura sequente.

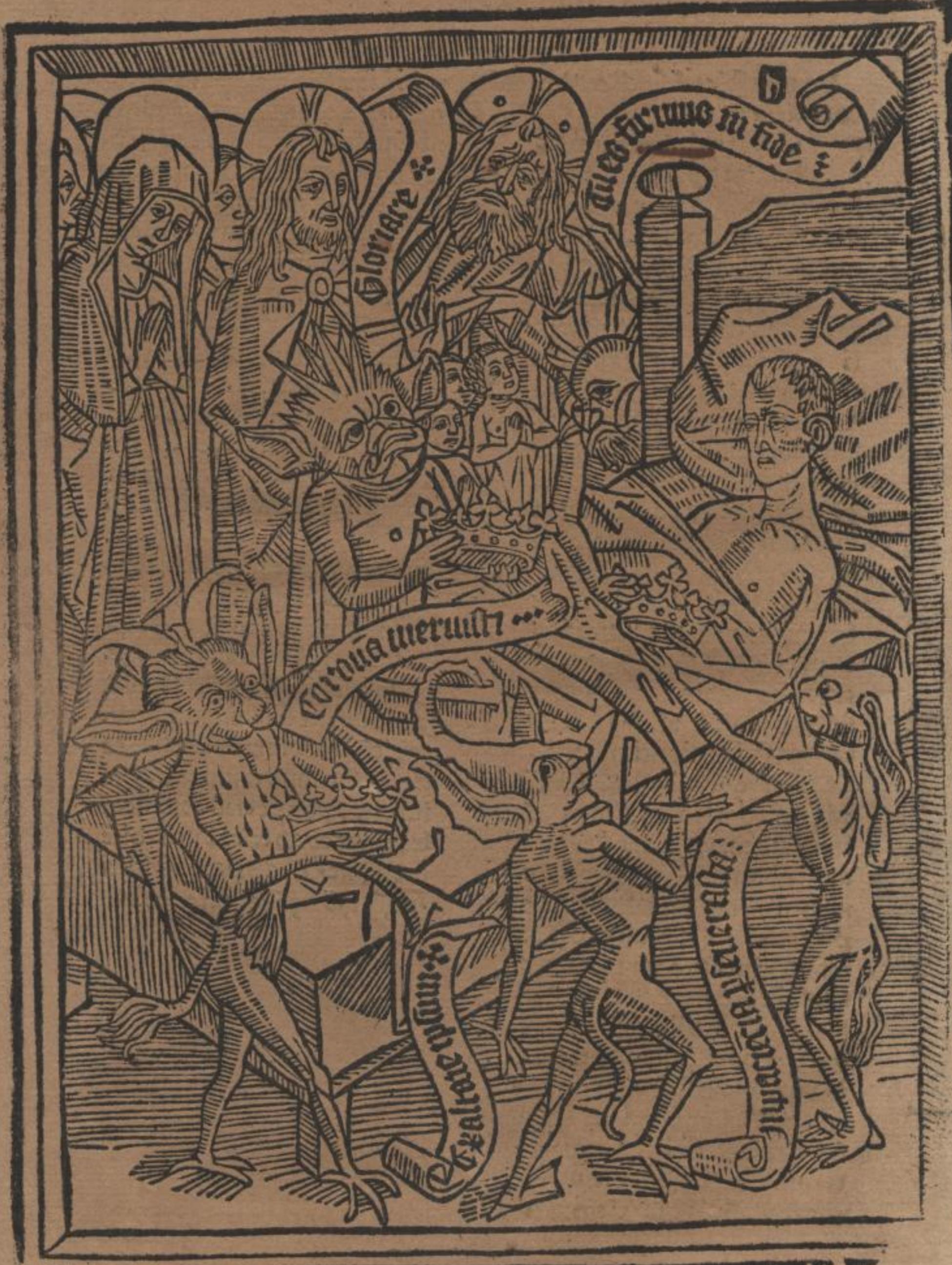

Bona inspiracō ageli contra
auariciam

Ontra quinfam tempta-
cionem dyaboli dat ā ge-
sus bonam inspiratione; dices
O homo auerte autes tuas a
mortiferis suggestionibus dy-
aboli quibus te irritere et infice-
re conatur. Et omnia tempora-
lia totaliter postpone quotum
memoria utiqz nihil salutis cō-
terē potest. sed magnum impe-
dimentum memore verbeturudo
mīni ad eos qui istis adherent.
Nisi quis renunciauerit omni-
bus que possidet nō potest me-
us esse discipulus. Et iterum.
Si quis remitt ad me et non o-
dit patrem suum et matrem
et uxorem et filios et fratres
et sorores adhuc non potest
meus esse discipulus. Item ad
eos qui istis renunciant dicit.
Et omnis qui relinquerit domū
vel fratres vel sorores aut pa-
trem aut matrem aut uxorem
aut filios aut a g̃o propter
nomen meum centuplum acci-
piet et vitam eternam posside-
bit. Memento etiam pauper-
tatis xpi in cruce pro te penden-
tis. matrem dilectissimam et
discipulos carissimos propter
tuam salutem spontissime relin-
quentis. Considera etiam q̃
tot viri sancti in isto conceptu
rectum temporalium securi sūt
eum auditur illud. Venite be-

nedicti patris mei possidete re-
gnum paratum vobis ab origi-
ne mundi. In prime ergo ista
tue menti et omnia transitoria
tanq̃ venenum a te pemitus re-
pellendo cor tuum ad voluntaria;
paupertatem in se gre conuerte
et sic regnum celorum ex pro-
missio tibi debetur dicente domi-
no. Beati pauperes spiritu quo-
mam ipsorum est regnum celo-
rum atq̃ totum deo qui tibi di-
uicias offeret sempiternas ple-
narie cōmitte totam tuam fidu-
ciam in eum fundens. Nota qñ
infirmus sentit se temptari per
auariciam seu amore terreno-
rum consideret primo q̃ amore
terrenorum ad eos separat q̃a
dei amore sedudit. teste g̃e-
gorio qui ait. Tanto quis a su-
permo amore distinguitur quan-
to hic inferius in creaturis delec-
tatur. Secundo consideret q̃ vo-
luntaria paupertas hominem
beatificat et ad celum ducit. dicē
te domino. Beati pauperes spiri-
tu qm̃ ip̃o rūzē regnū celorum.

Tēptacō dyaboli de impaciā .
Ercio dyabolus temptat hō
mīnem infirmam per impa-
ciētiam que oritur ex mag-
na infirmitate dicens . Cuē tu
pateris istum dolorem grauiſſi-
mum qui est intollerabilis om̄i
creature et tibi penitus mutiſſis
nec eciam tuis exigentibus de-
meritis dolore tantus iure debe-
ret causari . Nam scriptum est
In peius benignior tempacō ta-
cienda . Eciam qđ multum gra-
uat nullus tibi compatitur qđ
contra omnem rationem fieri
nemo dubitat h̄c et autem ami-
ci oīe compaciantur tamē ma-
xime propter bona relinquēda-
tuam mortem mente desiderat .
anima quidē corpore exuta vi-
per vnius dici spatiū pro om-
ni substancia relicta corpus tu-
um hospitari voluit . Iſtis et si
in libus ad impacientiam que
est contra caritatem qua tenemur
deum diligere super omnia miti-
tur dyabolus hominem ducere
vt sic merita sua perdat . Nota
qđ morituris maximis dolore cor-
poris accidit h̄is precipue qui
non morte naturali que raro ē
ficiat docet experīēcia manifesta
sed frequentē ex auctoritatib⁹ .
puta febre vt apostemate vel a-
lia infirmitate graui et afficti-
ua atq; longa dissoluuntur qđ
quidem infirmitas plerisq; et p̄-
cipue ad mortem indispositos

et iniuste morientes a deo red-
dit impacientes atq; murmu-
rantes vt plerumq; ex nimio
dolore in impaciētia amentes
atq; insensati videantur ficiat
sepe visum est in multis Ex quo
vere constat qđ tales utiq; in re
ra deficiant caritatem . teste Ilero-
nimo qui ait . Si qmis aī dolore
egritudinem vel mortem patit
seu accipit signum est qđ suffi-
cienter deū n̄ diligat . Et paul⁹
ait Caritas pacēs qđ

Bona iſpiracō āgeli de pacia

Ontra terciā teptacōem dyaboli dat angel⁹ bonā iſpiracōē dīcēs . O h̄omo auerte ab impacia animū tuū p̄ quem dyabol⁹ suis mortiferis iſtiga cōm̄b⁹ nihil aliud q̄ aīe tue de tr̄imentū querit . nam p̄ ipaciē ciā et muremū aīa pdīchait p̄ paciam possidet . teste Grego rīo q̄ ait . Regnū celorū nullus murmurās accipit . Te igitur ifiemitatīs q̄ resp ectu meritorū tuorū leuis ē . nō te deat cum ipa ante mortē sit quasi quoddam purgatoriūz cum tolleratur ut oportet vide icet patienter et libenter cum gratitudine . quia nō solum gratitudine opus ē ih̄s⁹ que sūt ad consolacionēz sed etiā q̄ sūt ad afflictionem vt gregorī ait . Misericorditer deus temporalem adhibet seueritatem ne eternam inferat vocationem . Et augustinus Domīne hic vre et feca vt in eternūz mihi partas Nulle ergo tribulaciones te perturbent quia cui stum nolle te relinquere ostendunt iuxta illud Aug⁹ . Itala que nos hic pumiunt ad deum nos ire cōpellunt . Non igitur anime salus aprobatur in carnis beneplacitis sed potius eterna dānacio iuxta illud Aug⁹ Signum manifeste damnaci omis est beā eplacita assequi et

a mūdo diligi . Et iterū mir est q̄ oibus i eternū damnandis oēs lapides n̄ surgūt i solaciū sed magis mir⁹ ē q̄ oib⁹ in eternū saluandis omēs lapides n̄ surgūt in pīalū Repelle ergo a te ipaciē tamq̄ pestez vitulenta et assūme paciaz scutum fortissimum quo oēs inimici aīe faciliter superant et respīce xp̄m patientissimuz et omēs factus vsq̄ ad mortem .

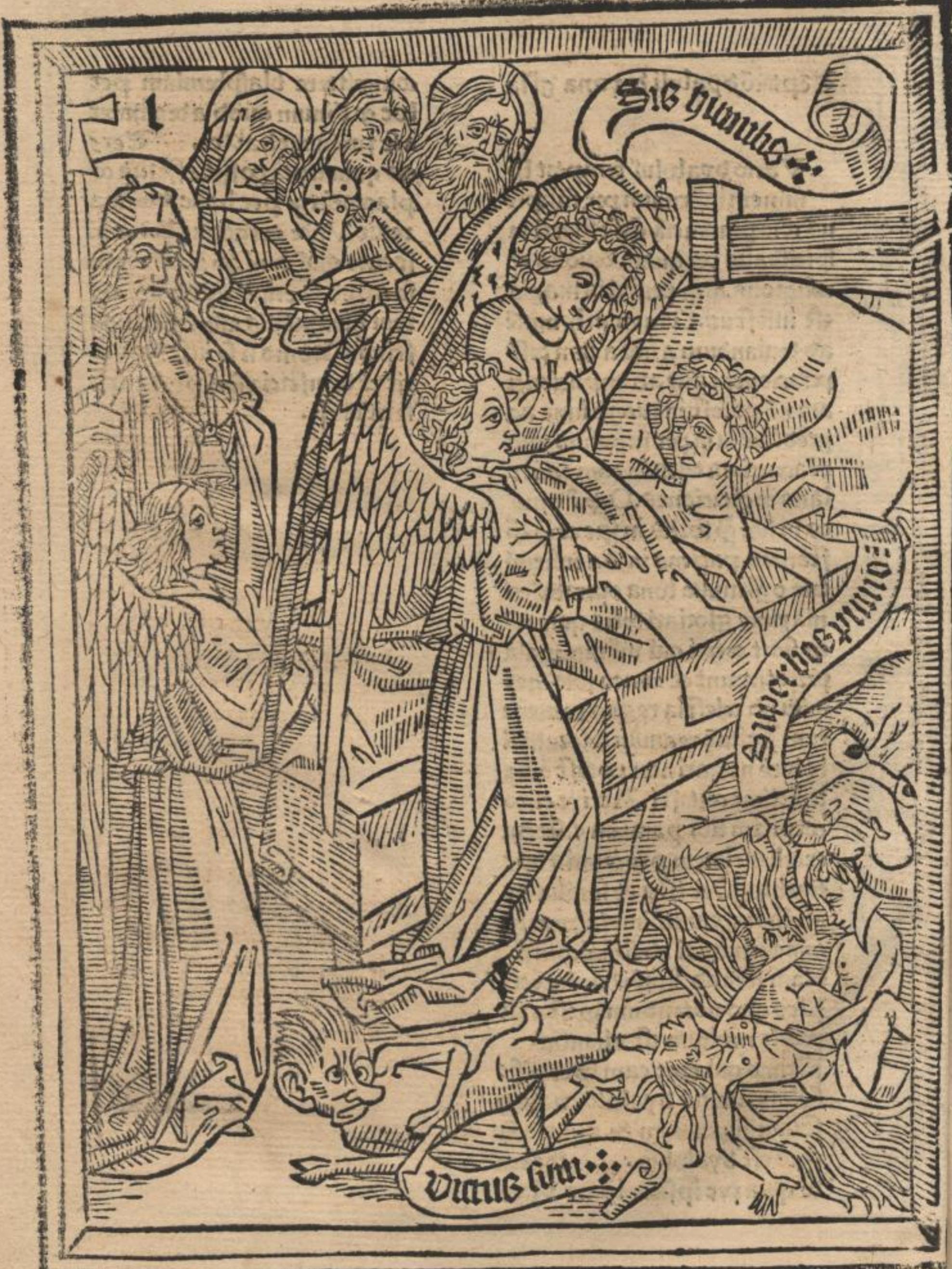
Nota cum inferimus sentit se septari per ipaciāz consideret p̄timo q̄ noctua ē ipaciā . q̄a ipz inquietādo et perturbādo a deo auertit . quia domin⁹ dicit Su p̄t quē rēquescit sp̄us meus nisi sup̄ quietū et humilem corde Secundos consideret q̄ pacia ē sollicite seruāda Prīo q̄a ē necessaria Vnū paul⁹ . Pacia ē nob̄ ne cessaria Et dñs Nōne oportuit r̄fz pati et ita intrare in gloriā suā Et gregorī Nūq̄ seruari concordia nisi per pacientiam valet . Secundo quia est utilis Vnde dominus . Impaciencia vestra possidebitis animas vestras Et gregorius . Melioris meriti est aduersa tollerate q̄ bonis operibus insudare . Idem . Sime ferro martires esse possumus si pacientiā in amīmo veraciter seruamus . Et sāz lomon . Melice est paciens viro forti et qui dominator amīmo suo expugnatore virtū .

Temptatio dyaboli de vana gloria

Vario dyabolus temptat hominem infirmum per suumphus complacencia q̄est superbia spiritualis per quam deuotis et religiosis atq; perfectis magis est infestus. Cum enim hominē ad deuandū a fide aut in desperationem aut ad impacienciam nō potest inducere tunc agreditur aīm per suūphus complacenciam tales in eum iaculaū cogitationes. O q̄d firmus es in fide q̄d fortis in spe et q̄d constanter paciens in tua infirmitate o q̄d multa bona operatus es maxime gloriari debes quia nō es sicut ceteri qui infinita mala perpetravint et tamen solo gerimtū ad celestia regna petuenterunt. Iḡituē regnum celorum tibi iure negari non potest quia legittime certasti. Accipe ergo coronam tibi paratam & sedem excellenciorēm præ ceteris optinebis. Per ista et similia dyabolus instantissime laborat hominem inducē ad spūalez superbiam siue ad suūphus complacenciam Pro quo notandum q̄d ista superbia multum est vitanda. Primo quia per eam homo efficitur similis dyabolo. nam p̄ solam superbiam de angelō factus est dyabolus. Secundō quia per ipsam homino videt

committere blasphemiam p̄ hoc q̄d bonum quod a deo habet a se presumit habere. Tercio quia tanta posset esse sua complacencia q̄d per hanc damna retur Vnde gregorius Remini se endo quis boni qd gessit dum se apud se erigit apud auctorēm humilitatis cadit. Et augustinus. Homo si se iustificauerit et de iusticia sua presumpserit cadit.

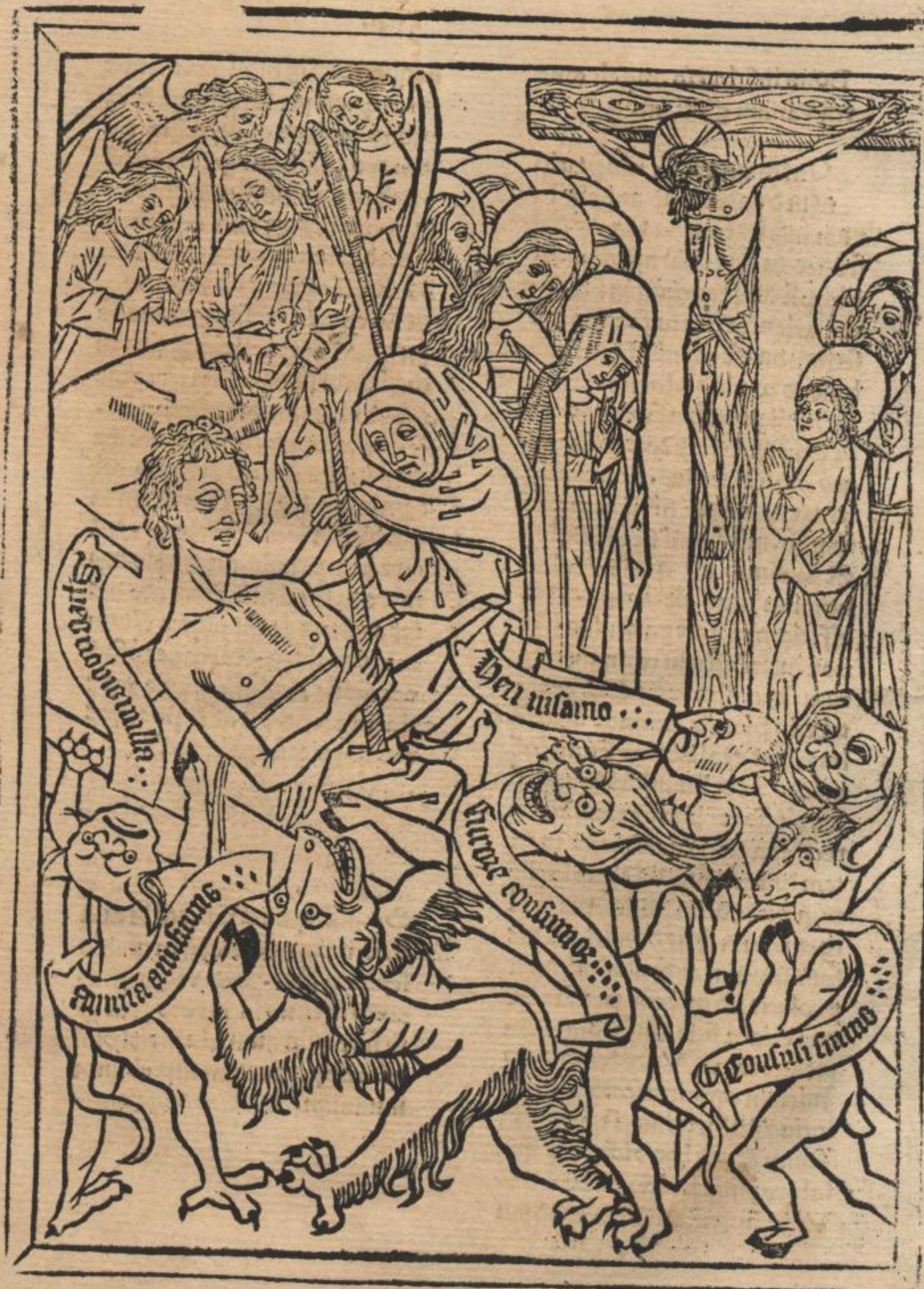

Bona inspiratio angelī con-
tra vanam gloriām.

Ontra quartam temptacio-
nem dyaboli dat angelū bo-
ram inspirationem dicens Mihi
ser ait tu superbis ascribendo
tibūphī constanciam in fide spe
et pacientia que tu soli deo as-
scribenda est aīz nūhil boni a te
habeas domino dicente. Sine
me nūhil potestis facere: Et ali-
bi scriptum est. Non tibi arro-
ges. non te iactes. non te inso-
lenter extollas. nūhil de te pre-
sumas. nūhil boni tibi tribuis.
Et dominus ait qui se exaltat
humiliabitur. Et iterum. Nisi
efficiamini sicut parvulus iste
non intrabitis in regnum celo-
rum. Humilia ergo te et exal-
taberis dicente domino. Qui se
humiliat exaltabitur. Et augus-
tinus. Si te humilias deus des-
cendit ad te. si te exaltas deus
recedet a te. Auerte ergo men-
tem tuam a superbia que lucife-
rum quoniam angelorū pul-
cherrimum fecit dyabolorū de-
fonsissimum et de alta celorum
proiecit ad inferni profundā
que eciam fuit causa omnium
peccatorum. Vnde bernardus
Inicium omnis peccati & causa
tocius perditionis est superbia
Idem. Tollite hoc viceum & sine
labore omnia vicia tescantur.
Vnde singulariter notandum

q̄ quandoūq̄ moriturus sentit
se temptari per superbiam debet
primo cogitare q̄ superbia tan-
tum deo dispiavit q̄ sola iphi
occasione nobilissimaz creatu-
ratum luciferuz cum omnibus
sibi adhuc rentibus de celis rele-
gauit in eternum damnando.
Et sic ex tali consideratione se
humiliat atq̄ deprimat sua re-
cogitando peccataquia ignorat
aut odio vel amore dignus fit.
Vnde debet precipue capere ex
emplum a sancto anthōmo cui
dyabolus dixit. O anthōmū tu
me vicisti cum em̄ volo te exal-
tare tu deprimis. aīz te volo dep-
mere tu te erigis Secundo de-
bet cogitare q̄ humilitas fatum
deo placuit q̄ precipue iphius
occasione gloriosa virgo mar-
ia deuī concepit et super cho-
ros angelorū exaltata est.

Sequit̄ quinta septacō de auaricia iuxta auctorez q̄ in medio
sextē stat. Sed videre meo
credo melius in medio staē q̄
in fine quia auaricia facit homi-
nem impacientem superbū &
inuanum.

Jagomizans loqui et vsu
 racōmis habere potuerit su
 dat oraciones deum primo in
 uocando vt ipsius per ineffabili
 lem misericordiam suam et vir
 tuteui passionis sue suscipere
 dignetur. Secundo diligenter
 inuocet gloriosam virginem ma
 riam pro sua mediatrice. De
 inde omnes angelos et preci
 pue angelum pro sua custodia
 deputatum. Deinde apostolos
 martyres confessores atque virgi
 nes specialius tamē illos quo
 vel quas prius sanus in veneratione
 habuit et dilexit quārum
 ymagines cum ymagine cruci
 fixi et beate marie virginis ei
 presententur. Item dicat ter ist
 um versuz. Disupisti domine
 vīnula mea tibi sacrificabo hos
 tiam laudis. Nam iste versus
 secundum cassidorū tante credi
 tur esse virtutis vt peccata ho
 minuz dimittant si in fine vera
 confessione dicatur. Itēz dicat
 ter hęc verba vel similia que in
 suma a beato augustinō asscri
 buntur. Pax domini nostri ih
 esu xp̄i et virtus passionis eius
 et signum sancte crucis et inte
 gritas beatissimae virginis marie
 et benedictio omnium sanctorū
 ac sanctatum austodia angelō
 rum necnon suffragia omnium
 electorum sint inter me et om
 nes inimicos meos visibiles et

inuisibiles in hac hora mortis
 mee. Amē ultimo dicat In ma
 nus tuas commendo spiritū meū
 Si autem infirmus non sciat
 oraciones dicere dicat aliquis
 de astantibz alta wre coraz eo
 oraciones vel histozias deuotas
 in quibus pridem sāne delecta
 batur. Ipse vero oret corde et de
 siderio vt scit et potest. Vnde
 nota ex quo tota salus hominis
 in fine consistat sollicite curare
 debet unus q̄s q̄s vt sibi de socio
 vel amico deuoto fidei et ydoneo
 prouideat qui ei in extremis fi
 deliter assistat ad fidei constā
 ciam. pacientiam. deuotiem
 confidēciam et perseveranciam
 ipsum incitando. animando ac
 imagina oraciones deuotas p
 eo fideliter dicendo. Sed heu
 pauci sunt qui in morte propri
 mis suis fideliter assistunt iter
 rogaudo monendo et pro iphi
 orando presertim cum iphi mo
 rientes nondum mori relint et
 anime morientium sepe misera
 bilter periclitantur.

Et tantū de arte moriendi.

o Taf. Aa

13. Feb. 1979

Inv. H 08 (20)

[Ms. g. 150 v]

digitalisiert ppn: 321939329

